



Dato:  
Kontor: Internationalt kontor  
J.nr.: 2007/4013-46  
Sagsbeh.: PBM  
Fil-navn: Besvarelse af spm 2

**Besvarelse af spørgsmål nr. 2 stillet den 4. december 2007 af Folketingets Europaudvalg til udenrigsministeren.**

**Spørgsmål:**

Ministeren bedes - som lovet på Europaudvalgets møde den 30. november 2007 – fremsende et notat, der redegør for, hvilke konsekvenser det vil have for Danmark, hvis det danske retlige forbehold ændres til et opt-in forbehold jf. Lissabon-traktatens protokol om Danmarks stilling i relation til Kommissionens forslag om fælles standarder og procedurer for tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold.

**Svar:**

Opmærksomheden henledes på besvarelsen af spørgsmål nr. 20 fra Folketingets Europaudvalg fra Folketingssamlingen 2006-2007, hvor opt-in ordningen også er beskrevet.

Forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender er indeholdt i den såkaldte Edinburgh-afgørelse af 12. december 1992 og suppleret af en særlig protokol nr. 5 til Amsterdam-traktaten om Danmarks Stilling, der udgør en integreret del af traktatgrundlaget. Efter Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten, og ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, er bindende for eller finder anvendelse i Danmark ("opt-out"). I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter afsnit IV i EF-traktaten, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater. Vælger Danmark ikke at gennemføre en foranstaltning, der er en videre udbygning af Schengen-samarbejdet, overvejer de berørte medlemsstater og Danmark, hvilke passende foranstaltninger der skal træffes.

Lissabon-traktaten viderefører de danske forbehold, herunder også forbeholdet på området for retlige og indre anliggender. Protokollen om Danmarks Stilling er i Lissabon-traktaten opdateret, således at forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender forbliver intakt.

Protokollen til Lissabon-traktaten indeholder dog - som noget nyt - en ret for Danmark til at træffe beslutning om at omdanne forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender til en såkaldt tilvalgsordning ("opt-in") svarende til den ordning, Storbritannien og Irland har i dag. De nærmere regler herfor fremgår af et bilag til protokollen om Danmarks Stilling knyttet til Lissabon-traktaten. Efter bilagets artikel 3 kan Danmark, inden tre måneder efter, at et forslag eller initiativ inden for retlige og indre anliggender er forlagt Rådet, meddele Rådets formand, at det ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af den foreslåede foranstaltning. Danmark har også adgang til efterfølgende at tilvælge en retsakt, jf. artikel 4.

For så vidt angår forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter afsnit IV i EF-traktaten indeholder tilvalgsordningen, jf. artikel 5, et særligt regelsæt. Her skal Danmark tilvælge den pågældende retsakt inden tre måneder efter, at et forslag eller initiativ er fremlagt for Rådet. Hvis foranstaltningen ikke tilvælges inden for dette tidsrum, skal den tilvælges senest seks måneder efter foranstaltningens vedtagelse. Tilvælger Danmark ikke senest på dette tidspunkt en foranstaltning, der er en videre udbygning af Schengen-samarbejdet, gælder, at de øvrige berørte medlemslande og Danmark overvejer, hvilke passende skridt der skal tages.

Endelig gælder efter protokollens artikel 8, stk. 2, at alle Schengen-regler og foranstaltninger, der er vedtaget som en udbygning af disse regler, og som indtil tidspunktet for meddelelsen om omdannelsen af forbeholdet, har været bindende på et folkeretligt grundlag, bliver bindende for Danmark på et overstatsligt grundlag.

En sådan omdannelse af forbeholdet, der kun kan ske efter en folkeafstemning herom, vil indebære, at det bliver muligt for Danmark fra sag til sag at beslutte, hvorvidt man ønsker at deltage i samarbejdet på lige fod med de øvrige medlemsstater.

Forudsætningerne for, at Danmark kan anvende den nævnte tilvalgsordning vedrørende området for retlige og indre anliggender, er, at det nye traktatgrundlag i EU, der giver Danmark retten til at omdanne forbeholdet, træder i kraft, og at Danmark efter en forudgående folkeafstemning herom beslutter at omdanne forbeholdet til tilvalgsordningen.

For så vidt angår forslag til direktiv om fælles standarder og procedurer for tilbagesendelse af tredjelandsstatsborgere med ulovligt ophold er der tale om en delvis udbygning af Schengen-reglerne, og Danmark skal – uanset om det nuværende forbehold bevares eller ændres til en tilvalgsmodel – senest seks måneder efter foranstaltningens vedtagelse tage stilling til, hvorvidt reglerne skal være bindende for Danmark.

Hvis Danmark beslutter at tiltræde forslaget, vil Danmark med det nuværende forbehold blive bundet på mellemstatsligt grundlag, hvorimod Danmark med tilvalgsordningen vil blive bundet på overstatsligt grundlag. I praksis har dette navnlig betydning for gennemførelsesmåden i Danmark, herunder hvorvidt borgeren vil kunne påberåbe sig en rettighed direkte over for

de danske myndigheder, uanset hvorledes bestemmelsen er gennemført i Danmark, og for EU-institutionernes kompetence i forhold til overholdelse af reglerne.